

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

50

Brno 2009

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 50
Volume 50

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozlowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Fotografie levalloiského hrotu nalezeného při výzkumu paleolitické lo-
kality Tvarožná-Za školou. Srov. studii P. Škrdly a kol. obr. 5:1. Foto
J. Špaček.

*A foto of the Levallois point found in the Paleolithic site Tvarožná-
Za školou. See the study of P. Škrdla et. al. Fig. 5:1. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2009

Copyright ©2009 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

BEŇOV (K. Ú. PRUSY, OKR. PŘEROV)

„Niva u Prus“. Neolit. Sídliště (?). Povrchový sběr.

Při povrchovém průzkumu katastru Prusy byla dne 27. 4. 2008 v trati „Niva u Prus“ nalezena drobná lichoběžníková kamenná sekerka (obr. 1) a několik zlomků keramiky neolitického stáří. Lokalita se nachází na jižním okraji obce na svahu táhlého terénního hřbetu vyvíhajícího severním směrem od vrcholové kóty 306,6 m n. m. Jde o strategickou polohu nad údolím říčky Moštěnky s možností výhledu na oblast Záhoří směrem severovýchodním a na pásmo Hostýnských vrchů na východě. Nadmořská výška v okolí místa nálezů se pohybuje v rozmezí 256–260 m.

Sekerka má rozměry 43 × 33 × 11 mm a byla zhotovena ze zelené břidlice typu Želešice. Nález je možné rámcově datovat do MMK. V okolí místa nové lokality byly již na přelomu 19./20. století evidovány doklady intenzivního pravěkého osídlení, které se koncentruje podél levého břehu Moštěnky mezi Beňovem a Prusou. U bývalého mlýna při severním okraji Beňova to bylo síd-

liště LnK (Červinka 1902, 69; Schenk 2002, 153). Na katastru obce Prusy pak bylo osídlení LnK doloženo v trati „Na Bršlůvkách“ (Červinka 1902, 79) a dále v trati „Závrby“, 350 m severně od nově zjištěné polohy.

Jižně od místa nálezů byl v poli zaznamenán neohlášený stavební zásah. Jednalo se o již položené základy stavby vysílače. Byla provedena prohlídka hromad vybagrované hlíny dočasně deponovaných přímo v místě stavby vysílače, která však měla negativní výsledek.

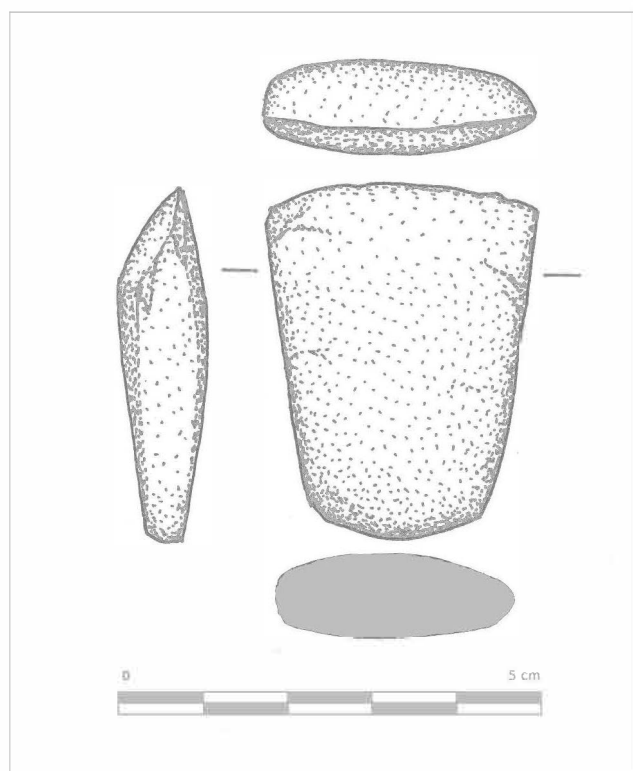
Zdeněk Schenk

Literatura

Červinka, I. L. 1902: *Morava za pravěku*. Brno, 69, 79.
Schenk, Z. 2002: Beňov (okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 43, 153.

Resumé

Beňov (Kataster Prusy, Bez. Přerov). „Niva u Prus“. Neolithikum. Siedlung (?). Oberflächensammlung.

Obr. 1: Beňov-Prusy. Kamenná sekerka (kresba D. Figel')
Fig. 1: Beňov-Prusy. Steinbeil. Zeichnung D. Figel'

BRNO (K. Ú. BOHUNICE, OKR. BRNO-MĚSTO)

Severně a jižně od středního úseku ulice Kamenice. LnK, MMK. Sídliště. Záchraný výzkum.

V roce 2008 uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno, v. v. i., záchraný archeologický výzkum v severozápadním výběžku katastrálního území městské části Bohunice v souvislosti s pokračováním výstavby Univerzitního kampusu Masarykovy univerzity, a to budováním fází D, E a F tzv. žluté a zelené etapy Akademického výzkumného a výzkumného areálu. Při této příležitosti bylo na pozemcích po obou stranách středního úseku ulice Kamenice, rámcově ohraničených na západě ulicí Netroufalky, na severu a severovýchodě ulic Studentská a na jihovýchodě a jihu komplexem stávajícího Univerzitního kampusu a Fakultní nemocnice, odkryto pokračování známého polykulturního sídliště (souhrnně Přichystal 2008). Uvedený prostor se rozkládá v nadmořské výšce okolo 278 m, v severní části mírně k severovýchodu ukloněné plošiny, která tvoří sedlo mezi Kamenným vrchem na západě a Červeným kopcem na východě. Zbývající obvod plošiny vymezují svahy na severu prudce spadající k řece Svatce, na jihu pozvolněji klesající k Leskavě, pravému přítoku Svatky. Přesná poloha výzkumu je na ZM ČR 1:10 000 list 24-34-04

Obr. 2: Brno-Bohunice. Objekt č. 574. Fig. 2: Brno-Bohunice. Objekt Nr. 574.

určena body o souřadnicích 265:165, 283:164, 284:179, 291:180, 292:187, 284:196, 275:197 a 266:189 mm od Z:J s. č.

Přestože sledované plochy byly značně poznamenány dřívější stavební činností (zejména se jednalo o různé mocné recentní navážky a vyrovnávky terénu, popřípadě inženýrské sítě a pozůstatky podzemních konstrukcí odstraněných budov), podařilo se na několika místech, kde bylo dosaženo neporušeného původního terénu, odhalit celkem 85 sídlištních objektů. Převážná většina z nich patřila kultuře s moravskou malovanou keramikou (fáze Ib). Pozornost si zaslouží především 3 nevelké výkopy pravidelného obdélníkového půdorysu s rovným dnem, v jednom případě opatřeným poblíž středů kratších stran dvěma protilehlými kulovými jámami (obr. 2). Velké množství úštěpů, hrubě opracovaných polotovarů i kusů suroviny nalezené ve výplních řady objektů poměrně přesvědčivě dokládá místní výrobu broušené industrie ze zelené břidlice. Zmíněná hornina byla získávána nejspíše v okolí Želešic (Přichystal 1988, 510–511), ležících vzdušnou čarou asi 7 km na jih od lokality. Starší komponenta s lineární keramikou, která zcela převládala na zkoumaných parcelách v západním, respektive jihozápadním sousedství (srov. Přichystal 2007, 337–338; 2008a), se zde projevila jen ve formě intruzí ojedinelých zlomků keramických nádob.

Michal Přichystal

Literatura

- Přichystal, A. 1988:** Petrografické studium štípané a broušené industrie z lokality s moravskou malovanou keramikou v Brně-Bystrci, *Archeologické rozhledy* 40, 508–512.
- Přichystal, M. 2007:** Brno (k. ú. Bohunice, Nový a Starý Lískovec, okr. Brno-město), *Přehled výzkumů* 48, 337–338, 356, 461–462.
- Přichystal, M. 2008:** Brno (k. ú. Bohunice, Nový a Starý Lískovec, okr. Brno-město). In: Z. Čížmář (ed.), *Život a smrt v mladší době kamenné. Katalog výstavy*. Brno–Znojmo: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i., 50–59, 168–169, 287–290.

Obr. 3: Brno (Cadaster Bystrc, Brno-město Dist.). Kamenný artefakt. Fig. 3: Brno-Bystrc: A stone artifact.

Přichystal, M. 2008a: Brno (k. ú. Bohunice, Nový a Starý Lískovec, okr. Brno-město), *Přehled výzkumů* 49, 295–296.

Resumé

Brno (Kataster Bohunice, Bez. Brno-město). Nördlich und südlich vom Mittelteil der Kamenice Str. LBK, MBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

BRNO (K. Ú. BYSTRC, OKR. BRNO-MĚSTO)

„Rokle“. Neolit. Ojedinelý nález. Povrchový průzkum

Při povrchovém sběru na pravém břehu řeky Svatky v prostoru odpuštěné Brněnské přehrady severozápadně od přístaviště lodí U kotvy (oblast Rokle) byl nalezen kamenný artefakt pravděpodobně z neolitu. Lokalita se nachází na mírném svahu (49° 14' 37", 16° 29' 57") v nadmořské výšce 227 m. Svah je pokryt písčitolinitým materiálem, směrem k Z je ukončen výrazným, příkrým až 0,5 m vysokým abrazním srubem, který vzniká účinkem vlnění vodní hladiny. Díky této činnosti svah postupně ustupuje západním směrem.

Kamenný artefakt (obr. 3) představuje mesiální část čepele o dochované délce 3,1 cm z typického silicitu glacienních sedimentů (za určení děkujeme A. Přichystalovi). Při dalším ohledání okolí místa nálezu nebyly žádné další artefakty nalezeny. Nedaleko odtud bylo o rok dříve (2007) získáno levalloiské jádro paleolitického stáří (Šmarda, Kuča 2008), také díky snížení stavu vody v přehradě, kdy došlo k obnažení břehů. V nedalekém prostoru „Rokle“ se nachází zdroje kvalitních surovin k výrobě broušené kamenné industrie, zjištěné A. Přichytalem (Přichystal 1988; Vokáč, Kuča, Přichystal 2005; Kuča, Vokáč 2008). Otázkou je, zda nález souvisí s exploatačními aktivitami, které v tomto prostoru v neolitu zřejmě probíhaly.

Příspěvek vznikl za podpory GD404/09/H020 a grantu GAČR 205/06/1024.

Karel Kirchner, Martin Kuča